

ПЕТАР II ПЕТРОВИЋ ЊЕГОШ, Горски вијенац

ВАЖНО: надам се да сте одгледали оба часа, који обрађују ову наставну јединицу, на РТС-у или путем онлајн преноса часова из школе. Ако нисте, обавезно то урадите како бисте били у стању да разумете садржај овог одломка. Наравно, ово се не односи на ученика који су часовима присуствовали.

За Његошев „Горски вијенац“, ако не пре, чули сте недавно у склопу лекције о Историји језика.

Дакле, „Горски вијенац“, П.П. Његоша био је једно од четири дела објављена 1847.године и штампана Вуковом реформисаном ћирилицом.

Петар II Петровић Његош рођен је 1813.г. у месту Његуши у Црној Гори. Потиче из породице која је више од сто година давала владике и народне главаре. Желео је да створи модерну државу. Због државничких послова много је путовао у Италију, Аустроугарску, Русију...Године 1834.основао је на Цетињу прву школу у Црној Гори. Написао је следећа дела: *Лажни цар Шћепан Мали, Луча микрокозма, Горски вијенац, велики број песама.*

Умро је 1851.г.од последица туберкулозе. Сахрањен је на Ловћену.

„Горски вијенац“ је његово најпознатије дело. У њему се говори о могућем историјском догађају, названом „истрага потурица“. Потурице су били Црногорци који су прешли у муслиманску веру. Из тог разлога у Црној Гори је тињао **међуплеменски сукоб на**

верској основи. Требало је донети одлуку о почетку одлучне борбе против Турака. Црногорци су били за, а потурице против. Да би кренули против Турака снажни и јединствени, Црногорци су најпре хтели да реше овај унутрашњи сукоб. Дијалог и компромис нису прошли, па је настао братоубилачки рат.

У Читанкама се налази одломак који доноси два писма, једно турскога везира, а друго је владикин одговор на исто.

Суштина писма које турски везир пише владики и Црногорцима је порука да Црногорци треба да изгубе свој идентитет и да се „улију“ у „турско море“.

ВЕЗИРОВО ПИСМО: хладно, претеће, иронично, цинично, увредљиво и понижавајуће. Црногорци морају дати: харач, момке за јањичаре и девојке за хареме.

ВЛАДИКИНО ПИСМО: мудрост, одлучност, понос народа, витешка част, слобода, људско достојанство. Црногорци ће бранити: слободу, достојанство, веру и порекло свог народа.

Читав спев је написан уз коришћење много стилских фигура. Три доминантне су:

МЕТАФОРА

АЛЕГОРИЈА

АЛУЗИЈА

Примери: „да се ружа у трн не изгуби“ – метафора, мисли се на лепо, здраво младо биће

„Јаки зуби и тврђ орах сломе;

Добра сабља топуз иза врата,

А камоли главу од купуса.“

(Јаки зуби и добра сабља су метафоре за Турску, а глава од купуса је Црна Гора)

Сва три стиха пример су за стилску фигуру АЛЕГОРИЈУ – она настаје када се метафора прошири на целу слику.

АЛУЗИЈА – стилска фигура којом се упућује на познати догађај, дело, лик или ситуацију, да би се објаснио став, поступак или мишљење.

„Ја се сјећам што си рећи хтио,

„Трагови су многи до пећине“

За горске се госте не приправља“.

Подвучени стих је алузија на Доситејеву басну о лаву и лисици.

„Горски вијенац“ је написан у стиховима. Ради се о епском десетерцу.

„Горски вијенац“ је драмски спев.

Драмски елементи: подела на улоге; дијалог; монолог, дидаскалије

Епски елементи: историјска тема; о догађајима се говори; стил као у епским народним песмама; главна радња и епизоде; нема поделе на чинове

Тема дела: истрага, истребљење потурица и борба против Турака

Идеја дела: Живот има смисла само ако је испуњен борбом за слободу и ако праве вредности проистичу из идеала, а не из тираније. Разлог пропасти турског царства је нечовештво. Борба против сваког зла које понижава човека и обезвређује све што је људско, најважнији је задатак сваког човека.

Домаћи задатак у вези са „Горским вијенцем“ очекује вас следеће недеље. До тада

Велики поздрав!

Наставница